

IV

(Актове, приети преди 1 декември 2009 г. по силата на Договора за ЕО, Договора за ЕС и Договора за Евратом)

РЕШЕНИЕ НА НАДЗОРНИЯ ОРГАН НА ЕАСТ

№ 342/09/COL

от 23 юли 2009 година

относно освобождаване от норвежкия данък върху CO₂ за природен газ и втечен нефтен газ (ВНГ) при използването на газ за цели, различни от отоплението на сгради (Норвегия)

НАДЗОРНИЯТ ОРГАН НА ЕАСТ ⁽¹⁾,

КАТО ПРИКАНИ заинтересованите страни да представят становища съгласно посочените разпоредби,

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД Споразумението за създаване на Европейското икономическо пространство ⁽²⁾, и по-специално членове 61—63 от него и протокол 26 към него,

като има предвид, че:

I. ФАКТИ

1. Процедура

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД Споразумението между държавите от ЕАСТ за създаване на надзорен орган и съд ⁽³⁾, и по-специално член 24 от него,

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД част I, член 1, параграф 2 и част II, член 4, параграф 4, член 6 и член 7, параграф 5 от протокол 3 към Споразумението за надзор и съд ⁽⁴⁾,

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД Насоките на Органа за прилагане и тълкуване на членове 61 и 62 от Споразумението за ЕИП ⁽⁵⁾, и по-специално главите относно помощта за опазване на околната среда и прилагането на правилата за държавна помощ по отношение на мерките, свързани с прякото данъчно облагане на дружествата,

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД решението на Органа от 14 юли 2004 г. относно разпоредбите за прилагане, посочени в част II, член 27 от протокол 3 ⁽⁶⁾,

С писмо от 9 март 2007 г. на Министерството на държавната администрация и реформите в Норвегия до Европейския съюз, с което се препраща писмо на Министерството на финансите от 8 март 2007 г. (и двете писма са получени и заведени от Органа на 9 март 2007 г.) (входящ № 412984), норвежките власти уведомиха Органа за планирано изменение на данъка върху CO₂ за минерални продукти съгласно част I, член 1, параграф 3 от протокол 3 към Споразумението за надзор и съд. Норвежките власти възнамеряват да изменят данъка върху CO₂, така че да включат облагане с данък на природен газ и втечен нефтен газ (наричан по-долу „ВНГ“), за които в момента не се събира данък върху CO₂.

След размяна на кореспонденция ⁽⁷⁾, с писмо от 23 ноември 2007 г. Органът уведоми норвежките власти за решението си да открие процедурата, предвидена в част I, член 1, параграф 2 от протокол 3 към Споразумението за надзор и съд по отношение на посочената разпоредба.

Решение № 597/07/COL на Органа за откриване на процедурата беше публикувано в Официален вестник на Европейския съюз и в притурката за ЕИП към него ⁽⁸⁾. Органът прикани заинтересованите страни да представят становище по този въпрос.

Органът получи две становища от заинтересовани страни — първото от Norsk Bioenergiforening (Норвежката асоциация за биоенергия) на 11 юли 2008 г. (входящ № 485500), а второто от Norges Naturvernforbund, организацията „Ресурси с нулеви емисии“ и Natur og Ungdom на 16 юли 2008 г. (входящ № 486001).

⁽¹⁾ Наричан по-долу „Органът“.

⁽²⁾ Наричано по-долу „Споразумението за ЕИП“.

⁽³⁾ Наричано по-долу „Споразумението за надзор и съд“.

⁽⁴⁾ Наричан по-долу „протокол 3“.

⁽⁵⁾ Насоки за прилагане и тълкуване на членове 61 и 62 от Споразумението за ЕИП и член 1 от протокол 3 към Споразумението за надзор и съд, приети и издадени от Органа на 19 януари 1994 г., публикувани в Официален вестник на Европейския съюз L 231, 3.9.1994 г., стр. 1 и в притурка за ЕИП № 32, 3.9.1994 г., стр. 1 (наричани по-долу „Насоки за държавна помощ“). Актуализираната версия на Насоките за държавна помощ е публикувана на уебсайта на Органа: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽⁶⁾ Решение № 195/04/COL от 14 юли 2004 г., публикувано в ОВ L 139, 25.5.2006 г., стр. 57 и в притурка за ЕИП № 26, 25.5.2006 г., стр. 1. Консолидираната версия на решението е публикувана на уебстраницата на Органа: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽⁷⁾ Повече информация относно кореспонденцията между Органа и норвежките власти ще намерите в решението на Органа за откриване на официална процедура за разследване.

⁽⁸⁾ Публикувано в ОВ С 146, 12.6.2008 г., стр. 2 и в притурка за ЕИП № 32, 12.6.2008 г., стр. 17.

Норвежките власти също представиха допълнителни становища на 20 декември 2007 г. (входящ № 458478) и на 13 март 2008 г. (входящ № 512262), а след това участваха и в неофициални дискусии с Органа.

2. Описание на предложената мярка

2.1. Преглед

Норвежката държава събира данък върху емисиите на CO₂ при използването на някои минерални продукти. В Норвегия данък върху CO₂ в момента се събира само при използването на минерално масло и петрол. Предлага се данъкът да се събира и при използването на природен газ и ВНГ, но само когато се употребяват с цел отопление на сгради.

Данъкът върху CO₂ се събира при използването на продуктите, посочени в главата за данъчното облагане в Норвегия. С този данък се облагат както вносните, така и местните продукти. Данъкът върху CO₂ е включен в глава от бюджета относно данъците за околната среда, налагани върху минерални продукти, с наименование „Om miljøavgifter på mineralske produkter mv“. Бюджетна позиция А от тази глава се отнася за данъка върху CO₂ за емисии на CO₂ от минерални продукти (avgift på mineralske produkter). Раздел А1 предвижда събиране на данък за минерално масло и петрол. Той гласи ⁽⁹⁾:

„Fra 1. januar 2007 skal det i henhold til lov 19 mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen på følgende mineralske produkter etter følgende satser: ...

а) Mineralolje: kr. 0,47 per liter. (...)

б) Bensin: kr 0,80 per liter“;

в превод на български език:

„От 1 януари 2007 г. съгласно Закон № 11 от 19 май 1933 г. относно специалните налози на държавната хазна се заплаща данък върху CO₂ за следните минерални продукти по следните ставки...

а) Минерално масло: 0,47 NOK за литър. (...)

б) Петрол: 0,80 NOK за литър“.

Раздел А2 включва случаи на освобождаване от данъка в зависимост от използването на продукта. Раздел А2.1 съдържа общи случаи на освобождаване за различни дейности, по-специално използването на минерално масло като суровина в производствения процес (раздел А2.1, буква в). Раздели А2.2 и А2.3 включват други случаи на освобождаване, свързани с използването съответно на минерално масло и петрол.

⁽⁹⁾ Този и други преводи на норвежко законодателство по настоящото решение са извършени от Органа.

В предложението си за бюджет за 2007 г. норвежкото правителство предложи изменение на съответната глава от бюджета, което беше прието от парламента. Предложението, включено в законодателно предложение St.prp. nr.1 (2006—2007 г.), II А и Б, гласи:

„А

Fra 1 juli 2007 gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd nye bokstaver c og d skal lyde:

в) Naturgass: kr. 0,47 pr. standardkubikkmeter

г) LPG: kr. 0,60 pr. kg.

Б

§2 første ledd ny nr. 4 skal lyde:

4. Gass til annen bruk en oppvarming mv. i boliger og næringsbygg.“

в превод на български език:

„А

Считано от 1 юли 2007 г. се прилагат следните изменения:

В раздел 1, параграф 1 новите букви в) и г) гласят:

в) Природен газ: 0,47 NOK за стандартен кубичен метър

г) ВНГ: 0,60 NOK за килограм

Б

В раздел 2, параграф 1 новата точка 4 гласи:

4. Газ, използван за цели, различни от отопление на къщи и търговски сгради.“

С добавянето на нови букви в) и г) към раздел 1 (в бюджетна позиция А) данъкът върху CO₂ вече се събира и за природен газ и ВНГ. Новата разпоредба, отразена в бюджетна позиция Б, въвежда освобождаване за природен газ и ВНГ, използвани за всякакви цели, различни от отопление на къщи и търговски сгради.

Норвежките власти твърдят, че целта на изменението на данъка е да се стимулира по-широкото използване на безопасни за околната среда алтернативи на природния газ и ВНГ за отоплението на сгради. Те посочват, че единствено по технически причини данъкът върху CO₂ за природен газ и ВНГ е бил приет като общ данък, а не като специфичен данък

за тази цел, като причината е, че правомощията за контрол, с които разполагат властите, се увеличават, когато се въвежда общ данък. Норвежките власти посочват, че само когато дадена мярка е приета като общ данък, всички производители на облагаеми стоки са длъжни да се регистрират пред властите като подлежащи на облагане с този данък и са задължени да водят отчетност за продажбите си. Според норвежките власти, ако данъкът е бил приет като по-ограничен данък за отопление на сгради, нямаше да бъде необходима регистрацията и водене на отчетност за търговци, които продават природен газ или ВНГ за цели, различни от отоплението на сгради.

2.2. Цел на данъка

Целта на данъка върху CO₂ е да се намалят въглеродните емисии — според норвежките власти целта е: „да се определи цена за вредата върху околната среда, причинявана при използването на облагаемите продукти, и да се насърчи използването на по-безвредни за околната среда продукти. Данъкът се събира, за да се гарантира по-ефективното използване на ресурсите, което ще доведе до положително въздействие върху околната среда. Данъкът е широкообхватен и общ.“

Целта на събирането на данъка върху CO₂ за природен газ и ВНГ е описана по-подробно в предложението за бюджет за 2007 г., което се позовава на така нареченото „Изявление Soria Moria“⁽¹⁰⁾:

„Използването на газ в страната не подлежи на облагане с данък върху CO₂. От 2005 г. газът, използван в някои промишлености, е предмет на свързаната с климата система за квоти на CO₂. При други видове използване на газ не се използват средства, които стимулират намаляването на CO₂, т.е. при използването на газ в жилища, промишлени помещения и подвижни източници. В изявлението Soria Moria се посочва, че правителството ще разгледа данъка върху CO₂ с цел ограничаване на възможността използването на газ за отопление да се предпочита пред други по-безопасни за околната среда алтернативи.“

2.3. Национално правно основание за мярката за помощ

Събирането на данъка върху CO₂ за природния газ и ВНГ е прието от норвежкия парламент (Stortinget). Предложението на правителството беше представено в St.prp. nr. 1 (2006—2007 г.) Skatte-, avgifts- og tollvedtak и беше прието от парламента на 28 ноември 2006 г.

Освен разпоредбата на парламента се предвижда изменение на наредбата за акцизите (Forskrift om endring av Forskrift om særavgifter). Нов раздел 3-6-5 от наредбата въвежда освобождаване от данък върху CO₂ за природен газ и ВНГ, използвани за цели, различни от отоплението на сгради. В раздел 3-6-5(1) се посочва, че природният газ и ВНГ, използвани за цели, различни от отоплението на сгради, търговски сгради и други помещения, се освобождават от данък. Освобождаването не обхваща прякото и непрякото отопление⁽¹¹⁾. Газ, който се използва в единици под 20 кг, се освобождава от облагане съгласно раздел 3-6-5(2) от наредбата.

⁽¹⁰⁾ Изявлението „Soria Moria“ е изявление за политиките, изготвено от трите политически партии, съставляващи настоящото норвежко правителство.

⁽¹¹⁾ За разлика от отоплението на сгради.

2.4. Получател

Норвежките власти твърдят, че 94 % от потреблението на природен газ и ВНГ е за цели, различни от отоплението на сгради. Само малък процент от потреблението в Норвегия е свързан с отоплението на сгради, тъй като основното потребление на природен газ е за промишлени цели и потребителят с преобладаващ дял е производственият сектор. Според Statistics Norway приблизително 80 % от нетното потребление на газ в страната е свързано с производството, минната и добивната промишленост. Норвежките власти посочват още, че половината от потреблението на газ в производствения сектор се осъществява от завода за производство на метанол „StatoilHydro“ в Tjeldbergodden. Друг голям потребител, който използва газ при производството на алуминий, е „Hydro“.

2.5. Бюджет и продължителност

Норвежките власти не са уведомили Органа за конкретна продължителност или за бюджет за освобождаването от данък.

2.6. Основания за откриване на процедурата

Органът изрази съмнение, че освобождаването представлява обща мярка, както твърдяха норвежките власти. Органът имаше опасения, че мярката поставя в по-благоприятно положение (поне непряко) някои сектори на икономиката в ущърб на други. Въз основа на това, че освобождаването се прилага само за някои предприятия или за производството на някои стоки, беше счтено, че освобождаването дава възможност на предприятията да не плащат такси, които при нормални условия би трябвало да заплащат, по начин, който нарушава конкуренцията и засяга търговията в ЕИП.

Що се отнася до твърдението, че освобождаването представлява държавна помощ по смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, Органът изрази съмнение, че пълното освобождаване от данък може да се счита за съвместимо с член 61, параграф 2 или 3 от Споразумението.

3. Становища на трети страни

Органът получи две становища от трети страни.

Норвежката асоциация за биоенергия⁽¹²⁾ се съгласи с предварителните заключения на Органа, изразени в решението за откриване на официална процедура за разследване, че мярката действително представлява държавна помощ по смисъла на член 61, параграф 1, твърдейки по-конкретно, че мярката е избирателна и несъвместима с естеството и общата схема на данъчната система. В по-общ план организацията добави, че според нея като цяло в норвежката система за данъчно облагане на CO₂ липсва логика, като посочи липсата на последователност по отношение на облаганите отрасли и енергийни източници (поставяйки например въпроса защо транспортният сектор и преработвателната промишленост са освободени от такова облагане), както и по отношение на съответните равнища на данъчно облагане.

⁽¹²⁾ Независима асоциация, чиято цел е да популяризира рационалното използване на биоенергията в Норвегия. Уебсайт: www.nobio.no

Органът получи също писмо, съдържащо като приложение общото становище на три организации за опазване на околната среда – „Приятелите на земята Норвегия“ (Norges Naturvernforbund ⁽¹³⁾), „Природа и младеж“ (Natur og Ungdom ⁽¹⁴⁾) и организацията „Ресурси с нулеви емисии“ ⁽¹⁵⁾. Тези организации са на мнение, че данъкът върху CO₂ следва да се събира за всички емисии на CO₂ и че транспортният сектор и преработвателната промишленост следва да се облагат с данъка. Освен това те предлагат различни от посочените в законодателството нива на данъчно облагане.

4. Становище на норвежките власти

В две писма, изпратени до Органа след откриването на процедурата за разследване, норвежките власти повториха своето становище: първо, на практика мярката (неформално) е специфичен данък върху отоплението на сгради, а не общ данък върху природния газ и ВНГ, от който са освободени някои видове употреба, и второ, мярката не е изборителна, тъй като данъкът върху отоплението на сгради се събира от всички отрасли и предприятия, които са потребители на природен газ.

II. ОЦЕНКА

1. Наличие на държавна помощ

Държавна помощ по смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП

Член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП гласи:

„Освен изключенията, предвидени в настоящото споразумение, за несъвместими с функционирането му се считат помощите, отпуснати от държавите-членки на ЕО, от страните от ЕАСТ или отпуснати чрез държавни ресурси, под каквато и да е форма, доколкото те засягат търговията между договарящите се страни, които нарушават или заплашват да нарушат конкуренцията, като подпомагат някои предприятия или производства.“

1.1. Наличие на държавни ресурси

Мярката за помощ трябва да бъде отпусната от държавата или чрез държавни ресурси. Предоставянето на освобождаване от данък означава загуба на приходи от данъци, което е равносложно на предоставяне на държавни ресурси (вж. точка 3, параграф 3 от Насоките на Органа за държавна помощ относно прякото данъчно облагане на дружествата).

1.2. Поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки

Първо, мярката за помощ трябва да предоставя на получателите предимства, освобождаващи ги от такси, които при нормални условия се плащат от техните бюджети. Данъчното облагане е такава такса и освобождаването от плащане на тази такса предоставя предимство на получателите.

Второ, мярката за помощ трябва да бъде изборителна, т.е. да поставя в по-благоприятно положение „някои предприятия или производства“.

Данъците, свързани с околната среда, не представляват държавна помощ по смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, доколкото те са общи мерки, които не поставят в по-благоприятно положение определени предприятия или отрасли на промишлеността. Изключенията от общ данък обаче попадат в приложното поле на член 61, параграф 1, ако са предназначени за определени предприятия или отрасли, освен ако тези изключения не са оправдани от естеството или общата схема на данъчната система.

Норвежките власти твърдят, че ограничаването на данъка до отоплението на сгради е обща мярка, която е предназначена за всички предприятия и отрасли. Всички отрасли и предприятия, които използват природен газ или ВНГ за отоплението на сгради, дължат данък за тази употреба, а отраслите и предприятията, които (също) използват природен газ или ВНГ в производствения процес или за други цели, различни от отоплението на сгради, не подлежат на данъчно облагане за природния газ, използван за други цели. Производител, който също използва природен газ или ВНГ, например за отоплението на административни сгради, заплаща данък за тази употреба точно както всяко друго предприятие, но производителят не подлежи на данъчно облагане за природния газ или ВНГ, използвани в производствения процес.

Както е посочено по-горе, норвежките власти твърдят също, че според тях нотифицираната мярка не представлява освобождаване от данъка върху CO₂ за газ за някои отрасли, а по-скоро въвеждане на ограничен данък при използването на газ за отопление на сгради, т.е. данъкът (за отопление на сгради) е тежест за тези, от които се събира данъкът, а не изключение и предимство за многото потребители, които ползват газ по начин, който не подлежи на данъчно облагане. Норвежките власти подчертават, че 94 % от природния газ, използван в Норвегия, се употребява за цели, различни от отоплението на сгради, с други думи само 6 % от потребявания газ ще се облага с данък.

Органът обаче отбелязва, че съгласно норвежкото законодателство природният газ и ВНГ са въведени като нови продукти в раздел 1 от главата в бюджета, която предвижда данък върху CO₂ за минерални продукти, а освобождаването от данъчно облагане за използване, различно от отопление, е включено в раздела от главата в бюджета, в която се посочват случаите на освобождаване от данъка. Освен това Органът е запознат с решението на Съда на ЕАСТ по делото за освобождаване от данък върху електроенергията в Норвегия ⁽¹⁶⁾, в което Кралство Норвегия твърдеше, че независимо от законодателните разпоредби, засягащи някои отрасли (минна промишленост и производство), освободени от данък върху електроенергията, в действителност са били освободени само някои видове използване на електроенергия. Съдът на ЕАСТ се позова на установената съдебна практика, според която въздействието, а не формата на помощта е от решаващо значение, и също заключи (в параграф 79 от своето решение), че:

„Първо, наредбата въведе освобождаване от общото правило, съгласно което потреблението на електроенергия подлежи на данъчно облагане. Тълкуването му по същия начин като заявите, а именно че наредбата установява данъчно задължение само за определен вид използване на електроенергия, противоречи на структурата на въпросната

⁽¹³⁾ Уебсайт: <http://www.naturvern.no/engl/>

⁽¹⁴⁾ Уебсайт: <http://www.nu.no/english/>

⁽¹⁵⁾ Уебсайт: http://www.zero.no/zero/view?set_language=en

⁽¹⁶⁾ Обединени дела E-5/04, E-6/04 и E-7/04 Fesil и Finnjord, PIL и други и Кралство Норвегия / Надзорния орган на ЕАСТ (2005 г.), доклад на Съда на ЕАСТ, стр. 117.

данъчна схема и променя в обратна посока обичайната връзка между правило и изключение, утвърдена с ясното използване на термина „освобождаване“ в наредбата. Второ, ясно е, че въпросното освобождаване предоставя ползи на предприятията, които извършват дейности в освободените стопански отрасли, и следователно поставя в по-благоприятно положение някои предприятия по смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.⁽¹⁷⁾

Освен това Органът е наясно с принципа, препотвърден от Съда на Европейските общности с неговото неотдавнашно решение по делото *British Aggregates* ⁽¹⁷⁾. Съдът (който отмени решението на Първоинстанционния съд по този въпрос) потвърди, че при оценката на приложимостта на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО не може да се взема под внимание предназначението или целта на дадена мярка и единствената проверка при оценката на избирателността е степента, в която мярката представлява предимство за някои предприятия в сравнение с други, които са в сходно правно и фактическо положение. В становището си по делото ⁽¹⁸⁾ генералният адвокат Mengozzi също постави под въпрос вниманието, което Първоинстанционният съд е обърнал на официалната страна на въпросната мярка, като посочи, че: „От гледна точка на въздействието върху конкуренцията... няма голяма разлика между, от една страна, налагането на общ данък и освобождаване на някои получатели и, от друга страна, налагането на данък за някои подлежащи на облагане лица и освобождаване на други, които са в сходно положение.“ ⁽¹⁹⁾

В оценката дали мярката е избирателна, или представлява обща мярка, както твърдят норвежките власти, Органът трябва да определи референтната система, т.е. той трябва да сравни състоянието на предприятията, които извличат полза от освобождаването, със състоянието на други предприятия в същото правно и фактическо положение, които не ползват тази облага ⁽²⁰⁾. Поради това Органът определя като референтна система всички отрасли и предприятия, които подлежат на облагане с данък върху CO₂, като има предвид тези, които потребяват или произвеждат минерално масло, петрол, ВНГ или природен газ.

Предвид факта, че освобождаването се прилага само за използването на ВНГ и природен газ (и при това само за някои видове използване на ВНГ и природен газ), Органът счита, че мярката е избирателна, тъй като поставя в по-благоприятно положение само някои предприятия или производства. В този контекст Органът отбелязва също, че Съдът на Европейските общности в решението си по дело *Adria Wien Pipeline GmbH* ⁽²¹⁾ определи, че освобождаването от данъчно облагане на енергията (приложимо само за предприятия, занимаващи се предимно с производството на стоки) е избирателно, като посочи, че „нито големият брой допустими предприятия, нито разнообразието и мащабът на отраслите, към които принадлежат тези

предприятия, дават основания да се заключи, че дадена държавна инициатива представлява обща мярка на икономическата политика.“

Следователно въз основа на това, че мярката е избирателна, Органът трябва да оцени дали избирателността е оправдана от естеството или общата схема на системата за данъчно облагане. За да направи това, на първо място Органът трябва да оцени целта на въпросния данък и след това да реши дали освобождаването съответства на тази логика. Целта на данъка върху CO₂ е да се намалят въглеродните емисии. В този случай всеки от минералните продукти (минерално масло, петрол, природен газ и ВНГ) е предмет на една и съща правна разпоредба, въвеждаща данъчно облагане с екологични цели. За Органа не е ясно как екологичната логика на облагане на въздействието от въглеродните емисии може да бъде адаптирана към система, която освобождава от данъчно облагане отрасли, потребяващи природен газ или ВНГ, след като тези отрасли биха могли да намалят емисиите на CO₂ чрез съкращаване на използването на газ или преминаване към по-безопасни за околната среда продукти. Държава от ЕАСТ, която е въвела такова разграничаване, трябва да докаже, че то е обосновано от гледна точка на естеството или общата схема на въпросната система ⁽²²⁾. Норвежките власти не твърдят, че освобождаването е свързано с естеството или общата схема на данъка и след като такава обосновка не е представена (и не е очевидна), Органът стига до заключението, че мярката не е обоснована от естеството или общата схема на системата за данъчно облагане на CO₂.

Поради това Органът определя, че въпросната мярка е избирателна, тъй като поставя в по-благоприятно положение някои предприятия или производства и не може да бъде обоснована от гледна точка на естеството или общата схема на данъчната система.

1.3. Нарушаване на конкуренцията и засягане на търговията между договарящите се страни

Мярката за помощ трябва да заплашва да наруши конкуренцията и да засяга търговията между договарящите се страни.

Намаляването на дължимите от предприятията данъци засилва финансовото им състояние в сравнение с техните конкуренти. Схемата за помощ се прилага за всички отрасли, като потенциалните получатели работят на голям брой пазари, на които се осъществява търговия в рамките на ЕИП. Например двама от получателите, Hydro и StatoilHydro, са дружества, които имат международна дейност. Следователно трябва да се приеме, че освобождаването от данък засяга търговията между договарящите се страни и има потенциал да наруши конкуренцията ⁽²³⁾.

2. Процедурни изисквания

Съгласно част I, член 1, параграф 3 от протокол 3 „Надзорният орган на ЕАСТ се уведомява своевременно, за да може да представи становището си, за всички планове за предоставяне или изменение на помощ (...). Въпросната държава не привежда в действие предложените мерки, докато процедурата не приключи с окончателно решение.“

⁽²²⁾ Вж. дело C-159/01 *Нидерландия / Комисията* (2004 г.), Recueil I-4461, параграфи 43—47.

⁽²³⁾ Във връзка с това вж. дело 730/79 *Phillip Morris / Комисията* (1989 г.), Recueil 2671.

⁽¹⁷⁾ *British Aggregates Association / Комисията*, решение от 22 декември 2008 г., дело C-487/06.

⁽¹⁸⁾ Становище, представено на 17 юли 2008 г., дело C-487/06.

⁽¹⁹⁾ Параграф 100 от становището.

⁽²⁰⁾ Дело C-143/99 *Adria-Wien Pipeline GmbH, Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH и Finanzlandesdirektion für Kärnten* (2001 г.), Recueil I-8365, параграф 41.

⁽²¹⁾ За справка вж. бележка под линия 20.

С представянето на нотификация за освобождаването от данъчно облагане върху CO₂ за природен газ с писмо от 9 март 2007 г. на норвежкото Министерство на държавната администрация и реформите норвежките власти са изпълнили изискването за нотификация. Норвежките власти също потвърдиха, че все още предстои данъкът да бъде въведен, както и освобождаването от него.

Следователно Органът може да заключи, че норвежките власти са изпълнили задълженията си съгласно част I, член 1, параграф 3 от протокол 3 към Споразумението за надзор и съд.

3. Съвместимост на помощта

Мерките за помощ, попадащи в приложното поле на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, по принцип са несъвместими с функционирането на Споразумението за ЕИП, освен ако не отговарят на изискванията за дерогация съгласно член 61, параграф 2 или 3 от Споразумението за ЕИП. В член 61, параграф 3, буква в) от Споразумението за ЕИП се посочва, че държавна помощ може да се счита за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, когато тя улеснява развитието на някои икономически дейности или на някои икономически области, при положение че те не влошават условията на търговския обмен до степен, която противоречи на общия интерес.

След решението за откриване на официална процедура за разследване на мярката Органът прие нови Насоки относно държавната помощ за защита на околната среда⁽²⁴⁾ съгласно член 61, параграф 3, буква в) от Споразумението за ЕИП. По силата на параграф 204 от Насоките Органът ще приложи новите насоки към всички нотифицирани мерки за помощ, за които е приканен да вземе решение след приемането на Насоките, дори когато проектите са били нотифицирани преди тяхното публикуване.

Съгласно Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда помощ под формата на намаляване или освобождаване от данъци, свързани с околната среда, може да се счита за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, при условие че намаляването на данъка или освобождаването от него: i) допринася поне непряко за подобряване на равнището на опазване на околната среда; ii) не подкопава преследваната обща цел; iii) когато става въпрос за данъци, хармонизирани в Европейската общност, по-специално хармонизирани с Директива 2003/96/ЕО относно данъчното облагане на енергийните продукти и електроенергията („директива относно данъчното облагане на енергията“)⁽²⁵⁾, са съвместими с принципите на съответното законодателство на Общността и отговарят на посочените в него ограничения и условия⁽²⁶⁾.

- i) Намаляването/освобождаването от данък подобрява ли опазването на околната среда? и

⁽²⁴⁾ Тези насоки съответстват на Насоките на Европейската общност относно държавната помощ за защита на околната среда, които бяха приети на 23 януари 2008 г. (ОВ С 82, 1.4.2008 г., стр. 1).

⁽²⁵⁾ Минималното равнище на данъчно облагане, определено с Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно реструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията (ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51), с изменения.

⁽²⁶⁾ Параграфи 151—152 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда. Вж. също параграф 70, точка 15 и параграф 10.

- ii) Намаляването/освобождаването от данък подкопава ли общата цел на данъка?

Въпреки че на пръв поглед не е очевидно как намаляването на данък върху електроенергията може да подобри опазването на околната среда или да съответства на общата цел на данъка, в Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда се посочва, че възможността за освобождаване от данъци, свързани с околната среда, за някои отрасли или групи предприятия може да позволи на националните органи да поддържат по-високо общо равнище на данъците, свързани с околната среда. Така това би могло да допринесе в по-голяма степен за вътрешно ограничаване на разходите, свързани с вредите върху околната среда, и да предостави повече стимули за подобряване на опазването на околната среда⁽²⁷⁾.

Органът обаче се опасява, че *цялостното* освобождаване на енергията от облагане може да не отговаря на съответните критерии, въпреки че то може да предостави възможност за определяне на по-високи равнища на данъчно облагане за други източници на енергия. Поради това Органът счита, че отговорите на тези въпроси до известна степен зависят от това дали са спазени принципите, посочени в директивата относно данъчното облагане на енергията⁽²⁸⁾.

- iii) Данъкът съответства ли на данък, хармонизиран с директивата за данъчно облагане на енергията, и ако това е така, спазени ли са принципите на директивата?

Както се посочва в параграф 10 от Насоките на Органа относно държавната помощ за защита на околната среда, въпреки че директивата за данъчно облагане на енергията не е включена в Споразумението за ЕИП, за да се гарантират еднакво прилагане на разпоредбите за държавна помощ и равни условия на конкуренция в цялото ЕИП, принципно Органът ще използва същите отправни точки като тези в насоките на Общността, когато оценява съвместимостта на помощта за околната среда с функционирането на Споразумението за ЕИП⁽²⁹⁾.

Съгласно параграф 153 от Насоките (на Органа) относно държавната помощ за защита на околната среда помощ под формата на намаляване или освобождаване от данъци, съответстващи на данъци за околната среда, които са хармонизирани в Общността, се счита за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП за период от 10 години, при условие че получателите заплащат данък на равнището, съответстващо поне на минималното равнище на данъка в Общността, определено със съответната приложима директива. Данъкът върху CO₂ е данък за използването на продукти, който поне отчасти е предмет на хармонизиране в Общността посредством директивата за данъчно облагане на енергията. Съгласно член 17, параграф 1 от директивата за данъчно облагане на енергията при определени обстоятелства данъците върху потреблението на енергия могат да бъдат намалени до минималните равнища, определени с директивата. Понастоящем минималните равнища са 41 EUR за 1 000 кг за ВНГ и 0,3 EUR за гигаджаул за природен газ (за промишлена/търговска употреба).

⁽²⁷⁾ Параграф 57 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда.

⁽²⁸⁾ Принцип, приет наскоро от Европейската комисия по дело № 22/08 от 19 май 2008 г. (ОВ С 184, 22.7.2008 г., стр. 6), по отношение на Швеция и от Органа в Решение № 502/08/COI относно освобождаване от данък върху CO₂ и намалена данъчна ставка за петрол (също и Норвегия).

⁽²⁹⁾ Оценката на съвместимостта на освобождаването от данъци съгласно Насоките на Общността относно държавната помощ за защита на околната среда (ОВ С 82, 1.4.2008 г., стр. 1) се основава на съответствието с директивата за данъчно облагане на енергията.

В настоящия случай не се заплаща данък за използването на природен газ и ВНГ за цели, различни от отоплението на сгради, и следователно не са спазени минималните равнища на Общността за данъчно облагане на енергията⁽³⁰⁾. Единствената разпоредба в директивата за данъчно облагане на енергията, която предвижда прилагане на нулева ставка, е член 17, параграф 2. Този член се прилага само за освобождаване от данък, предоставено на предприятия с енергоемки дейности⁽³¹⁾ (при спазване на условията, посочени в член 17, параграф 4). Нотифицираното освобождаване не е ограничено до такива потребители.

По тези причини Органът счита, че освобождаването от данък не съответства на отправните точки за освобождаване от данък, съдържащи се в директивата за данъчно облагане на енергията, и поради това не може да се счита за съвместимо със Споразумението за ЕИП съгласно параграф 153 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда.

Съгласно параграф 154 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда помощ под формата на намаляване или освобождаване от данъци, свързани с околната среда, различни от посочените в параграф 153 (в случая може да става въпрос за освобождавания, които са под минималното равнище на данъка в Общността, и, доколкото са приложими, данъци, които не попадат в приложното поле на законодателството на Общността), може да се счита за съвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, също за период от 10 години, в случай че са изпълнени условията, посочени в параграфи 155—159 от Насоките. Тези условия изискват допълнителен анализ на необходимостта от помощта и на нейната пропорционалност.

Съгласно параграф 158 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда Органът ще прецени, че помощта е *необходима*, ако са изпълнени следните кумулативни условия: 1) изборът на получатели трябва да се основава на обективни и прозрачни критерии и по принцип помощта трябва да бъде отпускана по един и същ начин за всички конкуренти в един и същ отрасъл/съответен пазар, ако те се намират в сходно фактическо положение; 2) данъкът за околната среда без намаляване трябва да води до значително нарастване на производствените разходи и, ако това е така; 3) нарастването не може да бъде прехвърлено на потребителите, без това да доведе до значителен спад на продажбите. В настоящия случай предвид изразеното от норвежките власти становище, че въвеждането на данъка за природния газ и ВНГ е било с намерението да се наложи данък върху отоплението с цел насърчаване на по-безопасни за околната среда алтернативи, Органът има съмнения дали получателите (т.е. предприятията, които използват природен газ и ВНГ за цели, различни от отопление) действително са били избрани въз основа на обективни и прозрачни критерии. Със сигурност на Органа не е предоставена информация за степента, в която данъкът върху CO₂ води до значително увеличаване на разходите, което да не може да бъде прехвърлено върху потребителите, и поради това той се съмнява, че помощта е необходима. Следователно Органът няма доказателство (например чрез прогнози за вероятен спад в оборотите или пазарните дялове), чрез което да стигне до заключението, че освобождаването е необходимо, тъй като увеличението на данъка не може да бъде прехвърлено

върху потребителите, без това да доведе до значителен спад на продажбите.

По отношение на *пропорционалността* на помощта всеки получател трябва (съгласно параграф 159 от Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда) да отговаря на един от следните критерии: 1) той трябва да заплаща част от националния данък, който, общо казано, съответства на показателите за околната среда на всеки отделен получател, сравнени с показателите на най-добрата техника на изпълнение в ЕИП (получателите, които максимално се възползват от намаляване, съответстващо на увеличените производствени разходи заради данъка и използването на най-добрата техника, което не може да бъде прехвърлено на потребителите); 2) той трябва да заплаща поне 20 % от националния данък, освен ако няма основание за по-ниска ставка; или 3) той трябва да сключи споразумение с държава от ЕАСТ, с което се ангажира да постигне показатели, свързани с опазването на околната среда, които имат същото въздействие, което би било постигнато при прилагането на точка 1) или 2) или при прилагането на минималните данъчни равнища на Общността. В настоящия случай Органът няма информация за най-добрата техника, въпреки че е ясно, че това не е изискване за данъчната мярка; условиято, съгласно което се изисква плащане на 20 % от националния данък, няма отношение към случая, предвид факта че размерът със сигурност ще бъде значително по-голям от минималните равнища съгласно директивата за данъчно облагане на енергията. Органът няма информация и за съществуването на споразумения с норвежките власти, чрез които могат да се постигнат същите показатели, свързани с опазването на околната среда. Поради това Органът не счита, че освобождаването е пропорционално.

4. Заключение

Следователно Органът определя, че не е доказано, че освобождаването е необходимо или пропорционално и счита, че то е несъвместимо с Насоките на Органа относно държавната помощ за защита на околната среда.

Органът обаче не изключва възможността при определени обстоятелства по-ограниченото освобождаване от данъчно облагане да може да се счита за съвместимо със Споразумението за ЕИП. Например освобождаването, ограничено до предприятия, които понасят нетни разходи в резултат на участие в норвежката схема за търговия с емисии, като размерът на освобождаването е ограничен до покриването на тези разходи, в някои случаи би могло да се счита за необходимо и пропорционално⁽³²⁾.

Освен това могат да се прилагат освобождавания, които са в съответствие с директивата за данъчно облагане на енергията, ограничени до десет години, при които получателите плащат поне минималното равнище на данъка за Общността, съгласно член 25 от Регламент (ЕО) № 800/2008 на Комисията от 6 август 2008 г. относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора (Общ регламент за групово освобождаване)⁽³³⁾, който е включен в Споразумението за ЕИП.

⁽³⁰⁾ Органът обаче подчертава, че не следва да се приема, че Кралство Норвегия е задължено да спазва законодателство на Общността, което не е включено в Споразумението за ЕИП — позоваването на директивата за данъчно облагане на енергията служи само като основа за оценяването на съвместимостта на мярката за държавна помощ с функционирането на Споразумението за ЕИП съгласно член 61, параграф 3 от Споразумението.

⁽³¹⁾ Съгласно определението в член 17, параграф 1, буква а) от директивата за данъчно облагане на енергията.

⁽³²⁾ Вж. параграф 58 от решението на Европейската комисия по дело 41/06 „Освобождаване от данък върху CO₂, дължим на системата на ЕС за търговия с емисии — Дания“ (все още не публикувано). За такова освобождаване е необходимо Органът да бъде нотифициран отделно.

⁽³³⁾ ОВ L 214, 9.8.2008 г., стр. 3, включен в приложение XV към Споразумението за ЕИП с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 120/2008 (ОВ L 339, 18.12.2008 г., стр. 111 и в притурка за ЕИП № 79, 18.12.2008 г., стр. 20), в сила от 8.11.2008 г.

Предложенията на норвежките власти обаче не съдържат такива ограничения и поради това Органът не е оценил допълнително тези възможности. Следователно Органът стига до заключението, че мярката не е съвместима със Споразумението за ЕИП,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Мярката за помощ, която норвежките власти възнамеряват да приведат в действие, е несъвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП.

Член 2

Не се разрешава привеждането в действие на мярката за помощ.

Член 3

Адресат на настоящото решение е Кралство Норвегия.

Член 4

Само текстът на английски език е автентичен.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2009 година.

За Надзорния орган на ЕАСТ

Per SANDERUD

Председател

Kristján A. STEFÁNSSON

Член на колегията
